

Posudek bakalářské teoretické práce Terézie Klasové (dále též „TK“): *Rozprávač v novele Muž, který spí Georgese Perece a její filmové adaptaci (dále též „R“)*

Terézia Klasová v R analyzuje novelu *Muž, který spí* (Un homme qui dort, 1967) francouzského spisovatele Georgese Perece a její stejnojmennou filmovou adaptaci od Bernarda Queysanna, a to zejména z hlediska vztahu vypravěče ve druhé osobě, který je i dnes v literárním textu pocíťován jako nezvyklý a příznakový postup, k filmové adaptaci, která usiluje o adekvátní transformaci tohoto experimentálního narativního gesta.

Nejpříjemnějším překvapením R je, jak, přehledně, a především inspirativně, poutavě a čtivě TK dokázala zprostředkovat na první pohled nezáživné a odtažitě téma, vhodné zdánlivě jen pro odbornické exhibice. Svou prací TK otevírá přiměřeně stručnou Percovou biografii; možná by nebylo nezajímavé ji završit stručnou úvahou, jak je možné, že přinejmenším některé z knih autora-experimentátora se setkaly se slušným čtenářským ohlasem, u srovnatelných tvůrců v Čechách stěží představitelným. Následuje základní tematická a žánrová charakteristika novely *Muž který spí* a pro další výklad klíčové, přesné postižení zvolené narativní osoby a důsledků, které má její ambivalentní potenciální adresát pro vnímání a možné interpretace textu. Podstatnější než samotná příznakovost experimentální narativní strategie jsou pro TK kvality, které tato strategie v literárním textu zakládá, tedy zejména její ambivalentní povaha, jež může umocňovat jak identifikaci se čtenářem, tak zároveň zcizující efekt odstupů. To je podstatné pro artikulaci ústředních témat novely, jimiž jsou podle Klasové – a ovšem i podle vybrané sekundární literatury, kterou TK případně cituje – lhostejnost, radikální odstup a hrdinova existenciální volba.

Samotnému rozboru zprostředkování těchto témat u Perece předchází další překvapivý moment R, totiž konfrontace jeho novely se slavnou filosoficko-religionistickou esejí Martina Bubera *Já a ty*. TK vedle sebe klade díla na první pohled nesouměřitelná a mohlo by se zdát, že hlavní motivací k volbě Buberova spisu byl jeho geniální název. Výklad TK však přesvědčuje, že chasidského myslitele nezneužila k takto lacinému efektu, ale že jeho dílo zná a promýšlí do hloubky; zkoumání možné ekvivalence mezi Buberovou vztažeností k tomu druhému, který nemusí, a pokud jde o vztah náboženský, ani nemůže být personifikován, a neuchopitelně ambivalentním adresátem Percova narátora dává dobrý smysl. Kompoziční a stylistické kvality konstituované napětím mezi všeobecností a (zdánlivě) adresným apostrofováním TK zkoumá v samostatné kapitole přinášející cenné jednotlivé postřehy o významovém tvarosloví novely.

Relativně menší část R je věnována rozboru filmové adaptace – zaujímá deset stran, z nichž v součtu zhruba jednu zaujímá devět záběrů z Queysannova díla. Rozbor je to ovšem natolik poučený a hutný, že jeho nevelký rozsah naprosto nepředstavuje handicap. TK přesně pojmenovává radikální narativní strategii filmu, kombinující voiceover – který TK dále podrobuje detailní analýze – , a repetitivní děj bez dialogů, i další prostředky filmového jazyka a jejich funkční dopad na diváka.

Posledním, a opět osvěživým překvapením R je vyznání osobní motivace k volbě snímku, které TK oproti většinovému úzu formuluje v závěru práce. Doporučuji ji k obhajobě s tím, že jde o bakalářskou práci kvalitativně převyšující obvyklá kritéria takovým způsobem, že by při drobném navýšení rozsahu slušně obstála i mezi pracemi vyššího studijního programu.

doc. Marek Vajchr